

ROZWIŃ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Sobota, dnia 30 grudnia 1922 r.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

Reformy w ministerstwach.

(wp) „Przegląd Wieczorny“ podaje, że w niektórych wydziałach ministerstwa spraw wewnętrznych nastąpić ma reorganizacja.

Również ministerstwo spraw wewnętrznych zamierza ustalić ściślejszy niż dotąd kontakt z prasą, celem poinformowania jej o bieżących urzędziach ministerstwa. W tym celu m. in. będą zwołane konferencje prasowe pod przewodnictwem ministra spraw wewnętrznych, względnie naczelnika wydziału prasowego. (2)

Czeski Krzyż Waleczności dla J. Bandrowskiego.

(wp) Rząd czechosłowacki przyznał znawcy powieściopisarzowi i poecie p. Jerzemu Bandrowskiemu Krzyż Waleczności za organizowanie w roku 1918 oddziałów polskich na Syberji. (2)

Posiedzenie komisji sejmowych.

(wp) Na dzień 3 stycznia godz. 10 rano zostało wyznaczone posiedzenie senackiej komisji regulaminowej. W dniu 8 stycznia odbędzie się posiedzenie komisji konstytucyjnej i skarbowo-budżetowej, na dzień 9 stycznia wyznaczone jest posiedzenie komisji administracyjnej. (2)

W sprawie zamknięcia ruchu Naj. Izby kontrol. państwa

(wp) Dziś w południe odbyła się narada w apartamentach p. marszałka Sejmu Kąkaja w sprawie zamknięcia rachunków Najwyższej Izby kontroli państwa. W naradach wzięli udział p. marszałek Sejmu, prezes Rady min. Sikorski, min. skarbu Jastrzębski wraz z dyrektorem skarbowym Czauderną i prezes Najwyższej Izby kontroli Zarnowski.

Po dłuższej dyskusji postanowiono wezwać odnośne czynniki do ustalenia procedury, która umożliwiła przestrzeganie art. 7 i 9 Konstytucji. (Wczesne przekładanie zamknięć kasowych. Przyp. Red.). A więc min. skarbu, które opracowuje zamknięcie rachunkowe, Najwyższą izbę kontroli, która te zamknięcie opatruje swymi uwagami i komunikuje Sejmowi, a następnie Sejm, który na podstawie wniosku Naczelniej Izby Kontroli udziela rządowi absolutorjum.

Protesty przeciw nieprawidłowościom przy wyborach

(wp) Do Biura Sejmu nadchodzą z różnych okręgów wyborczych protesty przeciw nieprawidłowościom przy wyborach do Sejmu w dniu 5 listopada b. r. Protesty te będzie rozpatrywać komisja regulaminowa. Razem jest ich 124 z nast. okręgów:

Bielsk, Pszczyna, Cieszyn po jednym proteście, Warszawa—miasto 2 protesty, Łódź—miasto 2, Brześć nad Bugiem—18, Łódź—miasto 22, Wilno—1, Tczew—1, Sandomierz—1, Pińsk—2, Stanisławów—2, Nowogródek—54, Zamość—1, Toruń—2, Krzemieniec—12, Łódź pow.—1, Będzin—1.

CHMURY NAD LOZANNĄ

MOŻLIWOŚĆ ZERWANIA OBRAD. FLOTA ANGIELSKA PRZED KONSTANTYNOPOLEM. MOBILIZACJA ARMII GRECKIEJ.

WIEDEŃ 29-12 (A. W.) Z Lozanny donoszą, że sytuacja znowu się bardzo zaostrzyła z powodu znacznych trudności, jakie się wyłoniły w sprawie kapitulacji. Mocarstwa sprzymierzone są zdecydowane stanowczo trwać przy swoich żądaniach.

LOZANNA 29-12 (A. W.) Niekorzystne wrażenie wywarło zapewnienie Anglii urządzenia demonstracji floty na wodach tureckich. Liczą się nawet z tem, że turecka delegacja przerwie konferencje, o ile Anglja nie złoży jakiegos oświadczenia, któreby ją uspokoiło.

LOZANNA 29-12 (A. W.) Program mocarstw w sprawie kapitulacji opiera się na dwóch zasadach: 1) Dotychczasowy system musi być zastąpiony przez nowe postanowienia, ponieważ posiadał on wiele błędów. 2) Nowy system musi uszanować suwerenność Turcji oraz prawa obcych poddanych.

PARYŻ 29 (wł.) Koła dyplomatyczne obawiają się, ażeby stanowisko Anglii w sprawie Mossulu nie stało się decydujące dla dalszych losów konferencji. Lord Curzon, jak wiadomo, oświadczył delegacji tureckiej, iż Anglja nie opróżni Mossulu, a należy się obawiać, iż Turcy nie ustąpią, gdyż mają nadzieję uzyskać wielkie sumy z koncesji naftowych na obszarze Mossulu.

Obecnie twierdzą, iż Ismet Basza, którego popiera przedstawiciel Ameryki Child, będzie się wzbraniał ustąpić wobec żądań angielskich. Wobec tego położenie jest bardzo poważne i może nawet przyjść do zerwania konferencji.

Prócz tego nadszedł telegram z Adrijanopola, wedle którego Turcy i Grecy czynią w

Tracii przygotowania do nowych walk. Stwierdzono już ruchy wojsk.

LONDYN 29 (wł.) Flota angielska urzędzi w najbliższych dniach demonstrację przed Konstantynopolem, ażeby skłonić Turków do bardziej umiarkowanego stanowiska w Lozannie. Angielska flota śródziemnomorska, która przybyła do Malty, otrzymała rozkaz odpłynięcia do Konstantynopola. Prócz tego mają być wysłane na Wschód inne angielskie statki wojenne.

W związku z temi doniesieniami ostatnie wiadomości, jakie nadeszły z Lozanny, podają, że w podkomisji dla spraw obcokrajowców (kapitulacji) wszyscy delegaci sprzymierzonych żądali bezwarunkowo od Turków, ażeby zabezpieczyli prawa obcokrajowców. Ismet Basza oświadczył w odpowiedzi, że Turcja nie może uznać kapitulacji, jako nie dających się pogodzić z jej suwerennością. Na to oświadczyli sprzymierzeni, iż to nieodpowiedzialne stanowisko Turcji utrudnia prowadzenie rokowań.

Po oświadczeniu delegacji francuskiej, iż Turcja naraża się na zupełne odosobnienie w świecie, oświadczył Ismet Basza, iż delegacja turecka zastrzega sobie złożenie nowej deklaracji po ponownem zbadaniu propozycji sprzymierzonych.

WIEDEŃ 29 (PAT) Wied. Biur. korespondencyjne donosi z Rzymu: Dzienniki inforują o rzekomej mobilizacji Grecji. Armja grecka ma być skoncentrowaną w sile 30.000 ludzi w okolicy Domiwsa (?) Komendantem mianowany został gen. Pawgalos. Mobilizacja ta zdaniem dzienników włoskich ma pozostawać w związku z zagrożeniem zerwaniem konferencji lozańskiej.

Sprawa odszkodowań niemieckich.

POLEMISCI Z NAD SPREWY. BEZPODSTAWNE PRZYRZECZENIA RZĄDU NIEMIECKIEGO.

BERLIN 29. 12. (AW) Zasadnicze wytyczne nowych Propozycji Niemiec ustalone zostały, zdaje się już definitywnie, 28 b. m. Obecnie zaś mają być podjęte obrady ze sferami gospodarczymi, aby powziąć decyzje, w jakim stopniu wielki przemysł gotów jest do ofiar na rzecz odszkodowań. Nowy program rządu przedstawia gwarancje, które mogą być udzielone przez przemysł, czego zresztą przedstawiciele przemysłu jeszcze definitywnie nie przyrzekli.

Cały plan gospodarczy polegać będzie na kompromisie pomiędzy poszczególnymi członkami Rzeszy. Miary prowizoryczności tymczasowego planu dopełnia fakt nie ustalenia sumy, jaka ma być zaproponowana sprzymierzonym na konferencji w Paryżu.

BERLIN 29. 12. (AW) Obszerny urzędowy komunikat, ogłoszony 29 b. m., polemizuje z uchwałą komisji reparacyjnej, w sprawie onegdajszej decyzji w przedmiocie niemieckich dostaw drzewa. Uchwała ta zawiera ustęp o rozmyślnem uchybieniu Niemiec, na co komunikat zarzuca komisji reparacyjnej, że dopuściła się samowolnej zmiany postanowień traktatu wersalskiego. Komunikat stwierdza następnie, że gdyby nawet komisja reparacyjna stwierdziła rozmyślne uchybienie Niemiec, to przecież mimo to niema podstawy prawnej do stosowania sankcji terytorjalnych (!) Można by co najmniej mówić o stosowaniu sankcji ekonomicznych, względnie finansowych.

Odezwa prez. ministrów Sikorskiego.

WARSZAWA 29 (PAT) Do wszystkich Pp. urzędników i funkcjonariuszy państwowości.

Przyjmując w obecnym ciężkim położeniu odpowiedzialność za rządy w państwie, zwracam się do wszystkich Pp. urzędników i funkcjonariuszy państwowych z wezwaniem ścisłego wypełnienia przyjętych obowiązków, rzetelnego i szczerego współdziałania przy budowie Rzeczypospolitej, a w szczególności do przestrzegania zasad, których od podległych mi władz i urzędów w urzędowaniu stanowczo wymagać będę:

- 1) Bezwzględnej karności,
- 2) Szybkości i sprawności w pracy, wykluczający? szkodliwy system biurokratyzmu.
- 3) Inicjatywy w działaniu oraz zdecydowanej woli w przeprowadzeniu zamierzeń,
- 4) Bezwzględnej surowości w stosunku do siebie i podwładnych.
- 5) Jaknajdalej posuniętego obiektywizmu państwowego, który wymaga od każdego urzędnika zrzeczenia się w służbie sympatji i zobowiązań partyjnych.

Dzisiaj każdy urzędnik jest żołnierzem na swoim posterunku. Jedyną sprawą, której służy i broni, jest tylko interes państwa. Kto nie poczuwa się, aby mógł w tych warunkach sprostać obowiązkowi, winien sam zgłosić swe ustąpienie, nie czekając aż go usuną zwierzchnicy.

Przy wykonywaniu czynności urzędowych urzędnicy zawsze winni o tem pamiętać, że są sługami państwa i społeczeństwa i że ich pierwszym obowiązkiem jest stać na straży obowiązujących ustaw i przepisów, i świecić przykładem poszanowania prawa, którego są obrońcami i wykonawcami.

Urzędnik na każdym posterunku winien zapoznać się i żyć w potrzeby społeczeństwa, a dążąc z całą konsekwencją do przeprowadzenia wytkniętych celów, nie ograniczać się do bezdusznej, względnie zbytecznej, formalistycznej załatwiania aktów, gdyż tylko utrzymaniem ścisłej łączności z przejawami życia społecznego odpowie włożonym na jego barki zadaniom zgodnym z interesem publicznym.

Przy spełnianiu aktów urzędowania poczucie własnej odpowiedzialności musi towarzyszyć każdemu urzędnikowi. Ucieczkę przed odpowiedzialnością za własne czyny w urzędowaniu, spychanie jej na innych, uważać będzie za opieszałość i niedołęstwo.

Należy również wykorzystać ugruntowany, niestety, w administracji polskiej zwyczaj komisijnego załatwiania spraw, jako bardzo szkodliwy, ograniczając się bezwzględnie do ustawowo przewidzianych wypadków.

Ponieważ obecny stan państwa tak, ze względów gospodarczych, jak i finansowo—budżetowych, wymaga jak najdalej idącej oszczędności, dla której racjonalną podstawę stanowi reforma administracji i jak najdalej posunięte uproszczenie panującego dzisiaj systemu, uważam przeto za swój pierwszy obowiązek wystąpić z zasadniczą inicjatywą w tej sprawie.

Los 1 byt urzędników i wszystkich funkcjonariuszy państwowych leży mi bardzo na sercu. Rząd, któremu przewodniczę, nie omieszkam zrobić wszystkiego, aby zapewnić urzędnikom i pracownikom państwowym odpowiedni uposażenie i zwolnić ich od trosk materialnych, podnosząc jednakże również jednocześnie bardzo znacznie skalę wymagań, stawianych im ze strony państwa. Cele te osiągnąć będzie można dopiero po przeprowadzeniu wydatnych oszczędności w dziedzinie organizacji państwowej oraz łącznie z uporządkowaniem budżetu państwa.

Nie wątpię, że Pp. urzędnicy wobec poważnego położenia kraju, a w zrozumieniu ciężkiej na nich odpowiedzialności dołożą wszelkich sił i wytrwałości w pracy nad poprawą i gruntowaniem państwowej władzy i spełnią temsamem przypadający im obowiązek wobec ojczyzny i sumienia.

Prezydent ministrów:

(—) Władysław Sikorski.

Obawa przed nową wojną

LONDYN 29 (wł.) Z Waszyngtonu donoszą, że na ostatnim posiedzeniu Senatu senator Lodge przypomniał trudności, jakie panowały już podczas pierwszej konferencji rozbrojenkowej, że uwzględniając obecne położenie byłoby zupełnie próżnym wysiłkiem zwoływanie nowej konferencji. Pewne mocarstwa europejskie musiałyby wprawdzie zmienić swą politykę, a Francja i Włochy musiałyby wprawdzie ratyfikować traktat wersalski.

W sprawie długów zagranicznych oświadczył senator Lodge, że sprawa ta nie, mo-

że być przekazana jakiejś konferencji międzynarodowej, gdyż sprawę tę Stany Zjednoczone same chcą uporządkować. Rząd amerykański chce zadość uczynić sprawiedliwości w stosunku do państw dłużniczych, nie chce jednak, ażeby o tej sprawie decydowały obce mocarstwa.

Następnie senator Borah, oświadczył, że jeżeli Ameryka nie pomoże Europie, wówczas w ciągu tego roku należy się liczyć z nową wojną, w którą niezawodnie Stany Zjednoczone zostaną wciągnięte.

Trudności rządu Mussoliniego.

POTAJEMNE INTRYGI PRZECIWNİKÓW.

PARYŻ 29 (A.W.) Według wiadomości z Rzymu przeprowadzenia w parlamencie włoskiej reformy wyborczej natrafia na znaczne trudności. Reforma ta zmierza do utworzenia stałej i silnej większości w izbach. Mussolini zmierza nawet, jak utrzymują w kręgach dobrze poinformowanych przeprowadzić przy przyszłych wyborach zapewnienie trzy czwarte mandatów tej liście, która uzyskała względną większość, zaś pozostała jedna szwarta, zostałaby rozdzielona

proporcjonalnie pomiędzy inne listy wyborcze. Projekt ten natrafia na ostrą opozycję partii ludowej.

Reforma aparatu biurokratycznego również idzie bardzo powolnie. Opozycje jawne ustępują w tym wypadku innym metodom zwalczania reform mianowicie drogą intryg i potajemnego podkopywania autorytetu nowego rządu wobec mas. (2)

TELEFONEM Z WARSZAWY

PROCES NIEWIADOMSKIEGO.

*) „Przegląd Wieczorny“ podaje: Morderca pierwszego prezydenta Rzeczypospolitej Niewiadomski, który dotychczas wzbraniał się przyznając obrońcę i rzekł się powoływania świadków odwoławczych, zmienił dzisiaj stanowisko wobec czego sąd wyznaczył dziś obronę z urzędu w osobie adwokata Kijeńskiego.

„Przegląd Wieczorny“ podaje pogłoski, że sprawa Niewiadomskiego może zostać odroczone wobec konieczności zapoznania się ze stanem sprawy, i przygotowania obrońcy.

W SPRAWIE BUDOWY POMNIKA CHOPINA.

*) W departamencie kultury i sztuki odbyła się konferencja w sprawie budowy pomnika Chopina według projektu Szymanowskiego.

Postanowiono, aby do komisji budowy pomnika wciągnąć szerszy ogół i zainteresować społeczeństwo, nawołując je do akcji popierania budowy.

Z OSTATNIE OH WILI

OSTATNIE USTĘPSTWO ANGLJI.

LONDYN 29 (PAT) Według informacji dzienników Bonar Law przedstawi jutro radzie ministrów nowy projekt w sprawie odškodowań, przewidujący z jednej strony redukcję długu Niemiec, z drugiej zaś strony zastosowanie sankcji karnych w razie uchylecia zobowiązań. Projekt ten w razie zaaprobowania go przez Radę ministrów będzie następnie przedstawiony na konferencji w Paryżu dnia 2 stycznia. Będzie to jednak ostatnie ustępstwo ze strony Anglii. Jeżeli Francja nie zgodzi się na plan angielski, wówczas Anglia wycofa się zupełnie ze spraw kontrynentu.

WYKRĘTY NIEPOMAGAJA

PARYŻ 29 (PAT) Komisja odszkodowań podaje następujący tekst decyzji, przyjętej na posiedzeniu komisji jednomyślnie: „Komisja odszkodowań w wykonaniu prawa interpretacji, przysługującego jej na mocy

par. 12 aneksu 2-go części 8-ej traktatu wersalskiego, postanawia, że słowo „uchylenie“ użyte w § 17 tegoż aneksu, ma to samo znaczenie co wyrazy „uchylenie umyślne“, użyte w § 18 tegoż aneksu“. Niemcy tłumaczyli wykrętnie tekst decyzji komisji odszkodowań twierdząc, że w nocie odnośnej aljancji nie wspominają wcale o uchyleniu „umyślnem“. Przep. Redl.)

FRANCJA „UCZY“ NIEMCÓW WYKONYWANIA ZOBOWIĄZAŃ.

BERLIN 29-12 (A. W.) „New York Herald“ donosi, że Poincaré ma jakoby zamiar na styczniowej konferencji zaproponować wyrąb lasów niemieckich dookoła Wiesbadenu, w celu wyównania niedopełnionych ze strony Niemiec zobowiązań reparacyjnych. Wyrąb miałby być dokonany przez wojska francuskie i angielskie bezrobotnych.

Pozatem Poincaré ma zażądać sekwestrowania wszystkich zapasów drzewa w Nadrenji, jakoteż wymódz na Niemczech przyrzeczoną do stawą nawozem azotowych.

BRADBURY PODAJE SIĘ DO DYMISJI

PARYŻ 29 (PAT) Według doniesień z Londynu, Bradbury zamierza podać się do dymisji. Potwierdzenia tej wiadomości dotychczas niema. Pewne względy atoli przemawiają za tem, że Bradbury więcej do Paryża nie wróci, chyba, że uzyska poparcie Bonar Law'a.

REFORMY FASZYSTÓW.

RZYM 29 (PAT) Według oficjalnego komunikatu, minister oświaty zamierza wprowadzić ponownie do szkół włoskich przymusowe nauczanie religji.

Z PROCESU ŚWIĘTOJURSKIEGO.

LWÓW 29-12 (A. W.) Do pytań sformułowanych przeciwko komunistom świętojurskim, obrońcy zgłosili cały szereg wniosków. Przyjawszy je do wiadomości trybunał odroczył rozprawę do 30 b. m.

OTWARCIE PARLAMENTU JAPONSKIEGO.

TOKIO 29 (PAT) Odczytaniem orędzia przez księcia Regenta otwarto tu wczoraj wieczorem nadzwyczajną sesję parlamentu.

Brońmy się przed gazami trującymi.

Każdy z nas pamięta piorunujące wprost wrażenie jakie wywarła wiadomość o użyciu po raz pierwszy przez Niemców, gazów trujących przeciwko wojskom Ententy, na froncie francuskim.

Nie przygotowani na tego rodzaju atak gazami trującymi, opłacili francuzi zdradzieckie sprzeciwiające się konwencjom narodowym użyte przez Niemców gazów trujących stratą 90 proc. wojsk znajdujących się na odcinku frontu.

Działo się to w roku 1915-ym.

Od tego czasu obie walczące strony wysiły się w wynalezieniu co raz to nowych i co raz to straszniejszych gazów jak również i coraz to nowych środków ochronnych.

Powstała nowa broń, straszliwsza od wszelkiej dotychczas znanej: broń chemiczna a wraz z nią wojna chemiczna.

Wojna ta mimo zawarcia pokoju toczy się dalej, a to w imię hasła kto chce pokój niech przygotuje się do wojny, chodzi bowiem o to by nie zostać zaskoczonym.

Akt 171 traktatu wersalskiego zakazał Niemcom wytwarzania gazów trujących. Zakaz ten jest iluzoryczny i śmieszny.

Czy można Niemcom zakazać chemicznych fabrykacji chloru? doprowadziłoby do tego że nie byłoby u nich papieru białego, białego płótna i t. p.

Czy można im zamknąć wszystkie kominy? A przecież połączenie chloru i czadu daje straszny gaz trujący „pozgen“. Pokojowy przemysł chemiczny wytwarzający artykuły niezbędne do życia codziennego jak barwniki a nawet perfumy w przeciągu doby po wybuchu wojny może być zamieniony w arsenał dostarczający stronom wojującym broni najstraszniejszej, bo broni chemicznej.

Komisje wojskowe koalicyjne pilnują fabryki niemieckie by nie wyrabiały armat, karabinów maszynowych i t. p. ale wszelka kontrola nad fabrykami chemicznymi jest iluzoryczna.

Wszak wytwory chemiczne wyrabiane na dwóch krańcach Niemiec dla celów życia codziennego, zatem całkiem niewinne, złączone razem, po wybuchu wojny, dać mogą straszne, nieznane nawet dzisiaj, gazy trujące.

Grozę chemicznej broni zrozumiał cały świat cywilizowany, a Amerykanie, którzy po zawarciu pokoju wylali do morza wszystkie swe zapasy z dziedziny broni chemicznej i już ogłosić mieli wyprzedaż urządzeń fabrycznych dla tego celu przeznaczonych, przyszedł do przekonania że należy przeciwnie w tej dziedzinie, jak najintensywniej pracować, aby zbadać o ile możliwości wszelkie możliwe do otrzymania gazy trujące i najważniejsze wszystkie możliwe środki ochronne zapobiegawcze, aby się bowiem od skutków obronić należy dokładnie znać przyczyny.

W tym celu wybudowali Amerykanie na półwyspie Edga Wood prawdziwe miasto fabryczne na obszarze 95 kilom. kwadr. przeznaczone wyłącznie naukowemu traktowaniu gazów trujących, pracuje tam tysiąc paraset inżynierów i lekarzy i odpowiednie legiony robotników.

Sprawa musi rzeczywiście być ważna, Amerykanie bowiem dolarów marnować nie lubią. Śladem Amerykan poszły inne państwa. Wszędzie pracuje się intensywnie w t. zw. Instytutach przeciwgazowych.

My również we własnym interesie musimy wszelkich starań dążyć aby nie pozostać w tyle i interesować się tem winno całe społeczeństwo o obronę którego właśnie chodzi, wystarczy bowiem zauważyć że w czasie wojen zaobserwowano działanie gazów na 30 kilom. za

frontową linię wojsk.

W tym celu powstał już w Warszawie Instytut przeciwgazowy, a dla zasilenia i popierania go powstały z inicjatywy społeczeństwa w całym państwie Komitety Obywatelskie Obrońcy przeciwko gazom trującym.

Taki komitet zawiązał się właśnie dn. 28 bm. i w naszym mieście:

W skład prezydium wchodzi Ks. Biskup Tymieniecki, gen. Pachucki, Wojewoda Dr. Garapich. Społeczeństwo w słusznym zrozumieniu wł. interesu i interesu państwa winno jak najczynniej popierać Instytut przeciw gazowy.

(7)

Inż. K. Folkierski.

Czy aż do nas sięga „czerezwyczajka“?

Pod powyższym tytułem pisze „Gazeta Bydgoska“:

Dnia 23-go bm. zaalarmowane zostało miasto nasze niesłychanym aresztowaniem b. majora wojsk gen. J. Hallera, p. Edwarda Ligockiego, znanego i cenionego literata publicysty.

P. Ligocki autor „Płonącego Reims“, „Snu o Dwernickim“, „Legendy o nowej Polsce“, nie tylko piórem i słowem dawał wyraz głębokiemu umiłowaniu Ojczyzny i nieskalanej myśli narodowej, ale razem z bohaterem narodowym generałem Józefem Hallerem przeżył piekło Murmanu, a następnie walcząc u boku tych państw, które zapewniły Polsce Niepodległość.

Aresztowanie tego dzielnego człowieka i patrioty musiało wywołać silne wzburzenie w mieście. Staraliśmy się zdobyć garść wiadomości w tutejszej policji o powodach tego niesłychanego gwałtu. Niestety oświadczone nam lakonicznie, że policja polityczna aresztowała p. Edwarda Ligockiego na roz-

kaz Warszawy, a następnie policja śledcza eskortowała p. Ligockiego do Warszawy.

Ządamy imieniem tutejszego społeczeństwa, by odnośne sfery policyjne podały do publicznej wiadomości, na czyje polecenie i z jakiego powodu dokonano aresztowania tego zasłużonego i cenionego powszechnie człowieka. Dla nas tu w Wielkopolsce wyjaśnienie tej sprawy jest bardzo ważne, bo tu na szczęście nie sięga autorytet bohaterów stojących na baczność przed arcyksiężętami habsburskimi i autorytet ich nie załatwia dla nas apodyktycznie sprawy, którą uważamy za niesłychany gwałt upodabniający stosunki nasze do stosunków w judéo-bolszewji. — My tu nie mamy sobie narzucić „czerezwyczajek“, choćby one miały pieczątki legionowe. W pierwszym rzędzie wzywamy naszych posłów, by sprawę p. Ligockiego wyświetlili, i by stanęli energicznie w obronie praw zawarowanych nam Konstytucją i nie dali stosować do nas jakichś „deportacji“ znanych Iwanom groźnym.

Kłeska socjalistów w Szwajcarii.

(o) Szwajcaria odrzuciła w powszechnym głosowaniu projekt socjalistów o konfiskacie części majątku każdego obywatela (zaczynając od fortuny wynoszącej 80 tysięcy fr.)

Przeciw projektowi głosowało 750.000 za 109 tysięcy. Okazuje się, że przeciw projektowi głosowało wielu socjalistów, podczas bowiem świeżo odbytych wyborów do Rady Narodowej socjaliści uzyskali 180 tysięcy głosów.

Według kantonów wyniki głosowania przedstawiają się w następujący sposób: kanton Berneński 130 tysięcy przeciw, 20 tys. za, Zurich 100 tys. przeciw, 20 tys. za, Bazylea 20

tys. przeciw 8 tys. za, Genewa 22 tysiące przeciw, 7 tys. za, kanton Wodyjski 66 tys. za, Frydburg 33 tys. przeciw, tysiąc za etc.

Ludność szwajcarska wyraziła tem głosowaniem głęboką nieufność względem socjalistycznych utopij i pomysłów, zmierzających do konfiskaty własności prywatnej.

Projekt socjalistów, podług opinii fachowej, pociągałby za sobą socjalizację przedsiębiorstw prywatnych przywileje dla obcych walorów i ucieczkę kapitałów zaangażowanych w przedsiębiorstwach szwajcarskich. Poza to dotykał on między in. tych wszystkich, którzy odkładali przez całe życie swoje drobne oszczędności

Kronika zagraniczna

Wyrok Trockiego.

(x) Osoba, świezo przybyła z Rosji sowieckiej, komunikuje następujący fakt: Podczas ostatniej wielkiej parady na placu Czerwonym w Moskwie. Trocki niezadowolony z jednego z czerwonych dowódców wydał krótki rozkaz: „sprzątnąć go“. Tegoż dnia wieczorem Trocki rozmyślił się i postanowił przywrócić dowódcy jego poprzednie stanowisko; okazało się, jednak, iż jest to niemożliwym, ponieważ skarcony dowódca został już „sprzątnięty przez czerezwyczajkę“.

Samobójstwo kata rosyjskiego Jakowa,

(x) Z Moskwy donoszą, że znany kat rosyjski Jakow, który w ostatnich 2-ach latach zgładził przeszło 2 tysiące ludzi, prawdopodobnie w przystępie szału powiesił się w mieszkaniu na oknie.

Krótki żywot twierdzy komunistycznej,

(x) Z Halle donoszą, że w Rittelu, w pobliżu Halle, 50 młodzieńców w wieku od 15 do 18 lat, podburzonych przez agitację komunistyczną, uzbroiło się i opanowało dworzec

kolejowy i w poczekalni I-ej i II-ej klasy urządzili sobie twierdzę. Po dwóch godzinach przybył silny oddział policji, który po dłuższej walce 3-ech przewódców aresztował. Reszta zbiegła.

Demarche aliantów w Atenach

(x) „United Telegraph“ donosi z Lozany: Na wniosek lorda Curzona przygotowuje się ze strony aliantów urządzenie demarche w Atenach, z udziałem przedstawicieli Stanów Zjednoczonych. Ten wspólny krok aliantów ma zademonstrować obecnemu rewolucyjnemu rządowi greckiemu życzenie aliantów, by on ustąpił. Stanowisko do aliantów uzasadnione jest tem, że Sprzymierzeni wzdrgają się pod pisac traktat pokojowy łącznie z zastępcami obecnego rządu. Jak słychać zamierza obecny rząd grecki podać się do dymisji na skutek tego stanowiska państw Sprzymierzonych. (5)

Oziębienie stosunków czesko-austriackich

(x) „Morgen“ donosi, że pomiędzy Czechosłowacją a Austrią nastąpiło oziębienie stosunków, co znalazło swój wyraz m. in. w trudnościach, czynionych ze strony Czechosłowacji importowi towarów z Austrii. Zdaniem dziennika, również zamierzona podróż kanclerza Seipla do Budapesztu jest dowodem oziębienia stosunków czesko-austriackich.

NA MARGI SIE.

Czerezwyczejka warszawska

Czerezwyczejka warszawska, która marzy o tem, by z pełnią władzy zasiąść w Ratuszu, tymczasem lokuje się w redakcji „Robotnika” i pełni funkcje wywiadowcze pisze „Słowo Warszawskie”. Wzorem dla niej jest czerezwyczejka moskiewska i dorównałaby jej może, gdyby miała taką samą władzę.

Tem tylko różni się czerezwyczejka warszawska od moskiewskiej. Z powodu burżuazyjności społeczeństwa polskiego wszakże czerezwyczejka warszawska broni nie „rewolucji”, jak moskiewska, lecz „przewodności”, ściganych zaś przez siebie mia nuje nie kontrrewolucjonistami, lecz „reakcyjnymi rewolucjonistami”.

Na podstawie materiałów czerezwyczejki przedświąteczny „Manifest Rady naczelnej P. P. S.” oskarża głośno i bez protestu komisarza rządu „władzę bezpieczeństwa publicznego” o to, że „pokrywała w bardzo wielu wypadkach swoją bezczynnością jawną i bez skrupułów działalność spiskowców przeciw państwu”.

Pewien „Przejezdny” 20 b. m. widział oficerów wyższych i niższych szarż bez żałoby w Ostrowie, Pleszewie, Jarocinie i t. d., z czego wnosi, że żałobę odrzucono w całym Poznaniu.

Ksiądz Gumowski w Łapach nie chciał odprawić nabożeństwa żałobnego za ś. p. Narutowicza na zamówienie socjalistów z warsztatów kolejowych.

Dwaj wierni socjaliści pp. Fabisiak i Baryła podsluchali rozmowę komisarza ziemskiego Dąbrowskiego, który wyraził się o ś. p. Narutowiczu bez należnego szacunku.

Członkini zgromadzenia „Dzieci Marji” niejaka Marjanna J. 11 b. m. wykrzykiwała głośno w bramie o prezydencie Narutowiczu „pierw trupem padnie, niż będzie prezydentem żydowski Wojtek”.

12 grudnia „część uczniów 3 kl. gimnazjum im. Batorego wyrysowawszy kredą na tablicy podobizny J. Piłsudskiego i Narutowicza rzuciła w nie pantoflami.

Czerezwyczejka warszawska czuwa i ani w gorliwości, ani w etyce i inteligencji nie ustępuje czerezwyczejce moskiewskiej lub carskiej żandarmerji. Dajcie jej tylko odpowiednią władzę.

WIADOMOSCI Z KRAJU.

Pożar dworca kolejowego w Mławie.

(K) W nocy z czwartku na piątek ub. tygodnia z niewyjaśnionych dotąd powodów wybuchnął na dworcu w Mławie pożar. Ogień, który zatlił się w kasie biletowej, szybko rozprzestrzenił się po całym gmachu, tak, że po upływie godziny cały dworzec stał w płomieniach. W rezultacie spłonął cały piętrowy dworzec z wyjątkiem poczekalni II klasy.

Oczywiście dworzec już nie istnieje, a kilka rodzin kolejarzy pozostało na święta bez dachu nad głową. Straty sięgają do pół miljar da marek. (4)

Samobójstwo nauczyciela ludowego na stosie.

(K) Niezwykłą śmierć samobójczą wymyślił sobie nauczyciel ludowy z Zawady, Kazimierz Chmielewski. Mianowicie udał się on do pobliskiego lasu z rewolwerem w rękę, podpalił tam stos z drzewa, poczem stąpił na stos i wystrzałem browningowym, skierowanym w skroń, pozabawił się życia. W niedługi czas po tym desperackim czynie przez las zechodził gajowy. Ujrawszy dym w lesie zbliżył się do ognia, gdzie zobaczył wstrząsający epilog sceny, która się tu rozegrała niedawno. Stos drzewa leniwie palił się, a na nim leżał nadwęglony już językami ognia trup znajomego nauczyciela.

Powodem samobójstwa był rozstrój nerwowy, który powstał u zmarłego nauczyciela pod wpływem przejść w czasie wojny bolszewickiej. (4)

Prezydent dwóch miast

(k) Na ostatnim posiedzeniu rady m. Sosnowca wybrano prezydentem miasta p. Edwarda Ryppa, dotychczasowego prezydenta m. Pędzina. P. Rypp nie dał jeszcze odpowiedzi, czy drugą prezydenturę przyjmie.

Nowe pismo codzienne.

(k) Grono ziemian, posiadaczy majątków w pow. jędrzejewskim, stopnickim i kieleckim, oraz miechowskim i olkuskim, zamierza uruchomić w Kielcach duże wydawnictwo codzienne z kierunkiem ponadpartyjnym.

Budowa kanału morskiego do Tezewa

(k) W tych dniach zawiązał się w Tezewie, na specjalnem zebraniu, zwołany przez p. starostę komitet propagandy budowy kanału morskiego do Tezewa, w którego skład wchodzi kilkanaście osób. Wybrano również ścisniejszy komitet, który ma przygotować ustawy mającego się założyć Towarzystwa dla propagandy kanału tezewskiego.

Celem propagowania wykonania projektu budowy kanału, wyszedł specjalny numer „Żeglarza Polskiego”, a niebawem ma się rozpocząć propaganda za granicą w formie specjalnej pocztówki z mapą i odpowiednimi objaśnieniami.

„Swój” — do żyda

(k) Na ulicy Kopernika w domu nr. 17, w Warszawie założono niedawno kawiarenkę, zdawało się, polską, chrześcijańską.

W każdym razie wydają tam „trefne” jedzenie, którego żydzi nie używają. Klienci stanowią tylko chrześcijanie. Żydzi „naturalnie” bojkotują. Kawiarnia ta jednak zrobiła swej klienteli niespodziankę w drugie święto Bożego Narodzenia. O godz. 10-11-ej rano podczas nabożeństwa w kościele katolickim, uwijał się w tej kawiarence żyd — stolarz, który tam robił jakieś urządzenie drewniane. Oto w jaki sposób kawiarnia, którą utrzymują tylko Polacy, odwdzięcza się im bojkotowaniem stolarzy polskich.

I jakby na urągowisko wybiera na to czas, kiedy nie tylko kościół, lecz i władze świeckie zabraniają pracy. Żydom musi być u nas dobrze, gdy ich popierają i żydzi i Polacy.

Pokrzywdzeni rusini

Jakie panują stosunki w Starym Samborze świadczą następujące dane:

Naczelnikiem sądu p. Chlibowickij, fizykiem p. Fedio Soniewskij, nac. poczty p. Papp (Rusin) inspektorem szkolnym p. Sokółowski (Rusin), nac. urzędu podatkowego p. Markewycz, 80 proc. niższych urzędników i służby państw. Rusini, a gdy do tego dodamy 3 adwokatów Rusinów, kilku koncypientów (Fedak etc.) i 85 proc. nauczycielstwa uruskiego po wsiach i pokropimy to wszystko 15 proc. żydami — śmiało wyobrazić sobie możemy — jak nam tu miło i jak Polska rządzi!

Może ta notatka wpłynie gdzieś tam to, by przynajmniej urędy polskie były w ręku Polaków!

Sensacja z duchami

(k) Sensacją dnia w Brodach jest duch, jaki ukazuje się w domu tutejszego grecko — katolickiego proboszcza.

W pokoju, w którym przed pół rokiem umarł syn proboszcza Wasylko, ukazuje się od kilku tygodni duch, przybierający postać zmarłego. W pokoju sprzęty się poruszają, czysta kartka pozostawiona na stole zostaje zapisana.

W tych dniach dla zbadania tego faktu wyjechała do Brodów kapituła grecko — katolicka, złożona z ks. kan. Dorożyńskiego, Kostelnika bazylianina Michaliszyna, którzy pod przysięgą w obecności 16 świadków stwierdzili powyższe fakty.

Komisja ta ogłasza te fakty w ukraińskiej „Swobodzie”.

Sprostowanie bajek o siostrach Hallera.

Zastępca prawny p. Anny i Ewy Hallerównych dr. K. Ostrowski ogłosił w „Wiadomościach Krakowskich” następujące sprostowanie:

Nie jest prawdą jakoby „pierwszego napa du na ś. p. Prez. Narutowicza, gdy w poniedziałek, po złożeniu przysięgi wracał ze Zgromadzenia Nar. do Belwederu”, dokonała siostra gen. Hallera — natomiast prawdą jest, że obie siostry gen. Hallera, zamieszkałe stale na wsi pod Krakowem, od szeregu miesięcy z domu wcale nie wyjeżdżały, a temsamem w dniu 11 grudnia br. w Warszawie nie były.

Wobec tego nie jest również prawdą, jakoby „poseł Bryl powstrzymał siostrę gen. Hallera od wykonania tego czynu, oddając ją w ręce policji” — natomiast prawdą jest, że Michał Marchaj, st. przodownik policji państwowej, aresztował przytrzymałą przez posła Bryla niejaką Stanisławę Grochowską wzgl. Grochowiczównę, zamieszkałą w Warszawie przy ul. Anatólińskiej L. 8, której identyczność została natychmiast stwierdzona dochodzeniami XIII, komisariatu Policji państw. w Warszawie.

Z poważaniem Adwokat Dr. K. Ostrowski. (4)

Szkoły niemieckie w Polsce a polskie szkoły w Niemczech.

Z początkiem roku 1922 Polska utrzymywała ogółem 1549 publicznych niemieckich szkół ludowych, do których uczęszczało przeszło 100 tysięcy dzieci, zaś wykładało 1900 nauczycieli, nie licząc wielkiej ilości prywatnych szkół niemieckich. W Niemczech wobec tego na wzór polski powinno być utrzymane na koszt rządu przynajmniej 15 proc. polskich szkół i 2000 nauczycieli ponieważ w Niemczech bez Śląska Opolskiego znajduje się około 70000 Polaków i 140000 robotników sezonowych Polacy ci posiadają conajmniej 110000 dzieci w wieku szkolnym. W Polsce przypada na 69 niemieckich dzieci w wieku szkolnym, jedna niemiecka szkoła publiczna z niemieckim językiem wykładowym. W Niemczech zaś jest tylko 17 szkół, gdzie wykłada się język polski i religia, jedynie kilka godzin tygodniowo, a więc na 6500 polskiej dlatwy szkolnej przypada 1 szkoła. W żadnej z tych szkół nie wykłada się po polsku.

Wiadomości z Gdańska.

Samobójstwo amerykańskiego wice - konsula. Budowa okrętów w stoczni gdańskiej. O biura pocztowe w Gdańsku.

We wtorek znaleziono zwłoki samobójcy, niejakiego Robertsona, który strzelił do siebie z rewolweru w pobliżu Oliwy. Okazuje się, że samobójca, Robertson, pełnił urząd amerykańskiego wice-konsula w Gdańsku.

— W stoczni gdańskiej buduje się obecnie 12 statków: 2 holowniki, 2 motorowe tanki, 2 parowce frachtowe i 6 parowców towarowo-pasażerskich. Na brak zatrudnienia zatem stocznia gdańska uskarżać się nie może.

— Wysoki komisarz Ligi narodów, gen. Hacking, rozstrzygnął ostatecznie, że polska dyrekcja pocztowa w Gdańsku nie ma prawa urządzić swego biura listowego na głównym dworcu, będącym jak wiadomo pod zarządem Polski lecz tylko w gmachu jej przyznanym przy ul. Heweljusza.

Kupujcie pożyczkę złotą

W dniu 31 b. m., o godz. 1-ej po poł., w kościele Sw. Krzyża odprawiona zostanie Msza Sw. za spokój duszy

S. † P.

Eugenjusza BARTCZAKA

na którą zaprasza rodzinę, krewnych i członków

Stow. Młodzieży polskiej w Łodzi.

(5321d1)

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Sobota 30 grudnia Euzebjusza

Wschód słońca g. 7 m. 45

Zachód g. 5 m. 25

— Widowiska.

Teatr miejski (Cegielniana 65)

„Słaba kobieta“

Filharmonja (Dzielna 20)

„Koncert Cecylii Hansen“

Teatr „Scala“ (Cegielniana 18)

„Variete“

„Casino“ (Piotrkowska 67)

„Marie Antoinette“

„Luna“ (Przejazd 1)

„Trzy kobiety“

„Odeon“ (Przejazd 2)

„Tajemnice przystanku tramwajowego“

„Eksportacja włók Prez. Rzeczypospolitej“

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Sublokator“

„Nowości“ (Piotrkowska róg Główna)

„Robinson Krazoe“

— Kalendarzyk historyczny.

1634 Zgon Jana Albrechta w Padwie, syna Zygmunta III-go

Wiadomości bieżące.

— Poczta w Nowy Rok.

b) W dniu jutrzejszym urzędy pocztowe czynne będą od godz. 9-ej—11-ej rano. W po niedziątek wszystkie urzędy będą nieczynne za wyłączeniem wydziału listowego (Przejazd 38 pierwsze piętro) gdzie adresanci mogą otrzymać gazety i przesyłki pospieszne. (2)

— Wezwanie do oficerów rezerwy.

Zarząd Centralnego związku oficerów rezerwy Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie komunikuje, że związku z rozkazem p. Ministra Spraw Wojskowych w sprawie zakazu organizowania balów i zabaw, oraz brania w nich udziału przez oficerów w ciągu sześciu tygodni żałoby, wzywa ogół oficerów rezerwy do podporządkowania się temu rozkazowi. (2)

— Ustawa wodna.

Komisariat Rządu podaje do wiadomości osób zainteresowanych, że w Nr. 102 Dz. Ust. Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 27. 11. 22 r. opublikowana została ustawa wodna z dn. 19. 9. 22 r.

Ustawa zawiera szczegółowe przepisy odnośnie prawa własności wód, określa użytkowanie wód, podaje szczegółowe przepisy o utrzymaniu i regulacji wód i ich brzegów, tudzież o ochronie od powodzi, o wywłaszczeniu i prawach przymusowych, spółkach wodnych, o władzach i postępowaniu, o komisjach rewizyjnych, wojewódzkich radach wodnych i postanowieniach karnych oraz przejściowych i końcowych.

Zaprowadzenie sądów doraźnych

Na mocy art. 2 ustawy z dn. 30. 6. 19 r. w przedmiocie sądów doraźnych Rada Ministrów rozporządzenie z dn. 19. 12. 22 r. postanowiła przedłużyć względnie wprowadzić na czas od 1-go stycznia 23 r. do 1 lipca tegoż roku na całym obszarze b. zaboru rosyjskiego sądy doraźne, które wymierzać będą karę śmierci za przeciwdziałanie przemocą siłą zbrojną, na pad na straż wojskową lub wartownika, zabójstwo, zwłaszcza zaś za zabójstwo funkcjonariusza policji lub osoby urzędowej, większe naruszenie bezpieczeństwa ruchu kolejowego, podpalenie wybuch i t. p. oraz karę ciężkiego więzienia niemniej lat 8-u za wyrób, nabycie i przecho-

wywanie materiału lub przyrządu wybuchowego, udział w bandzie rozbojniczej, uszkodzenie telefonu telegrafu, drogi wodnej, mostu i t. p. Karani są główni sprawcy wszyscy współnicy przestępstwa.

Usiłowanie ulega tej samej karze co dokonanie. Od wyroków sądów doraźnych niema odwołania. Wyrok śmierci będzie wykonany w ciągu 24 godzin.

Obwieszczenie, zawierające dokładny wykaz przestępstwa, które podlegają sądom doraźnym zostało w dniu dzisiejszym rozlepione na nieście.

— Dodatek od dochodu na rok 1923.

b) Izba skarbową wezwała obywateli do składania zeznań o dochodzie celem wyznaczenia państwowego podatku dochodowego na rok 1923. Terminy do składania zeznań o dochodzie na rok podatkowy 1923 upływają dla osób fizycznych i spadków wakujących (nieczynnych) z dniem 1-szym marca 1923 zaś dla osób prawnych z dn. 1-szym lipca 1923 r. Do złożenia zeznań obowiązane są wszystkie osoby fizyczne i prawne, których ogólny dochód czysty, osiągnięty w roku ub. przewyższa granicę dochodu niepodlegającego podatkowi.

— Ceny rynkowe na produkty żywnościowe w dniu wczorajszym.

1) Wołowina funt mk. 1000—1100, wieprzowina funt mk. 1400—1600, słonina funt mk. 2400—2500, szmalce funt mk. 2600, masło kwarta mk. 7800—8500, śmietana kwarta mk. 2400—2800, mleko litr mk. 500—600, ser litr mk. 1400—1600, jajka mendel mk. 1800—2300.

— W sprawie akcji wypłaty odszkodowań wojennych.

ab) W Poznaniu zawiązał się komitet pracowników państwowych dla przyspieszenia akcji wypłaty odszkodowań wojennych poszkodowanym wojną pracownikom państwowym.

Na czele komitetu tego stoi p. Antoni Mohn wizałtor przy Kuratorjum okręgu szkolnego poznańskiego jako przewodniczący oraz p. Mierzwiński jako sekretarz, do którego też należy kierować wszystkie zgłoszenia pod adresem: Poznań ulica Ludowa 3 | II. (2)

— W sprawie opłat stemplowych od ofert.

ab) Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, że oferty składane urzędom państwowym nie podlegają żadnej opłacie stemplowej, z wyjątkiem jedynie ofert wystawionych na obszarze b. zaboru austriackiego i to tylko w tym razie gdy nie pochodzą od kupców i przemysłowców lub nie dotyczą przedmiotów ich handlu lub przemysłu w takim bowiem razie podlegają stałej opłacie stemplowej obecnie w kwocie Mkp. 20.

W razie pisemnego przyjęcia oferty podlega opłacie narówni z formalną umową. 2

— Patenty.

b) Wbrew przewidywaniom termin wykupu świadectw przemysłowych na rok 1923 przedłużonym nie zostanie. Dziś też upływa ostatni dzień wykupu patentów i w myśl instrukcji ministerstwa skarbu w pierwszych dniach stycznia rozpocznie się kontrola wszystkich przedsiębiorstw. (2)

— Sprawa kanalizacji.

b) Od dwóch dni toczą się w magistracie pertraktacje przedwstępne z T-wem budowlanym „Batignolles“ w Paryżu.

O roboty kanalizacyjne ubiegają się dotychczas 2 t-wa, a mianowicie hiszpańskie honorarijskie oraz two „Batignolles“, które reprezentuje p. Wegmajster. Do obu tych towarzystw wystosował magistrat jednobrzmiące

listy, w których domaga się odpowiedzi na kwestje: sfinansowania przedsięwzięcia, terminu rozpoczęcia pracy i kwestję udziału miasta. Na zebraniu wczorajszym two „Batignolles“ zobowiązało się przedstawić potrzebne dane w wyznaczonym terminie.

W dniu 4-tym stycznia odbędzie się posiedzenie magistratu na którym umówione zostaną warunki przedstawione przez oba towarzystwa, a następnie zdecydowane zostanie komu roboty przy kanalizacji zostaną powierzone. (2)

Wypadki i kradzieże

— Tragedja młodej kobiety.

b) Posterunkowy 3 kom. p. p. przechodząc ul. Wschodnią zauważył na ziemi leżącą młodą kobietę. zaś obok leżała stłuczona butelka. Posterunkowy za wiadomości o wypadku pogotowie, którego lekarz stwierdził zatrucie kwasem karbолоwym. Odwieziona do komisariatu zeznała, iż nazywa się Janina Bogacka, ma lat 21 bez stałego miejsca zamieszkania. Nie mając środków do życia postanowiła się otrąć. (2)

— Pomyślowy oszust.

b) Warszawski Michał, mieszkaniec gminy Dobra pobrał w kilku firmach zadatki acontu dostawy mlekę którego jednakże nie dostarczył. Wobec powyższego został odprowadzony do V kom. gdzie sporządzono protokół. 2

— Kradzież.

Ze składu manufaktury przy ul. Piotrkowskiej 78. nieznani sprawcy otworzywszy drzwi dobranym kluczem skradli osiem sztuk towaru wartości miliona mk. (2)

Teatr i muzyka

— Teatr Miejski.

Dziś w sobotę o g. 8 ts zamiast zapowiedzianej premjery Morituri (Wilki) dana będzie Słaba kobieta Morituri (Wilki) ukażą się w początkach przyszłego tygodnia. (2)

Komunikaty

— Wielka Maskarada.

Jeszcze tylko kilka dni dzieli nas od wielkiej maskarady na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża, która odbędzie się w salach Filharmonji dnia 5-go stycznia.

Komitet pod przewodnictwem p. dra. Albina Grabowskiego szykuje moc przeróżnych atrakcji i do kłada wszelkich starań, aby zabawa ta wypadła jaknajokazalej.

Do tańca przygrywać będą dwie orkiestry, sala zostanie udekorowana przez grono znanych artystów w stylu japońskim. Obfity i wyborowy bufet, urządony bezinteresownie przez p. p. restauratorów, cukierników i kupców sprzedawany będzie po niskich cenach.

Celem uniknięcia tłoku jest tylko ograniczona ilość biletów, które nabyć można w biurze P. C. K. (ul. Piotrkowska Nr. 96 1 p.) w godzinach od 9—3 p. p. (2)

Ze świata

FRANCUZI ZAKŁADAJĄ UNIŹ.
MUZULMAŃSKI.

(§) W Damaszku odbyło się otwarcie uniwersyteu muzulmańskiego przy udziale przedstawicieli rządu syryjskiego, wysokiego komisarza i wielu wybitnych osobowości krajowych i francuskich. W przemówieniach podnoszono konieczność przyjęcia przez świat muzulmański kultury europejskiej. (5)

OLBRZYMI POZAR.

(§) W bazylice Notre Dame w Quebecu zniszczył pożar wartościowe dzieła sztuki. Szkody obliczają na 1 milion dolarów. (5)

FRANCISZEK JOZEF I PROFESOREM.

(§) Miko będzie usłyszeć dla niejednego byłego ck. obywatela coś o nieboszczyku „cesarzu”. Otóż z pamiętników pewnego madyarskiego arystokraty dowiadujemy się, że głośny ongi premier węgierski Banffy rozmawiał na wstępnej audjencji po niemiecku, kaciejąc ohydnie, wobec czego król Franciszek Józef zaproponował mu — madyarszczyznę. Ale poczciwy Węgier odparł „Ober najn — ist gute ibunk”. Kilkakrotnie potem wspomniał stary król, że nie spodziewał się, że przypadnie mu być — profesorem germanistyki. (5)

NAGRODA GONCOURTOW.

(§) Akademia Goncourtów przyznała tegoroczną nagrodę im. Goncourtów Henrykowi Beraud, krytykowi dramatycznemu miesięcznika Mercure de France i członkowi redakcji Petit Parisiena, przebywającemu obecnie w Atenach, w charakterze specjalnego korespondenta tego dziennika.

Po raz pierwszy nagrodę powyższą przyznano za dwie książki, napisane w ciągu jednego roku. Pierwsza z nich „Le Vitriol de Luna” jest powieścią historyczną, osnutą na tle wypadków, towarzyszących śmierci Ludwika XV, druga zaś powieścią humorystyczną, p. t. „Le Martyre de l'Obese”.

Henryk Beraud jest synem piekarza, urodzonym w Lugdunie. Pierwotnie był rysownikiem deseni materiałów jedwabnych, a następnie pracował w biurze akwokackim.

RZADKA KSIĄZKA.

(§) Francuska Biblioteka narodowa szczy ci się posiadaniem 41 pierwszych książek, drukowanych w miastach francuskich pomiędzy rokiem 1470 a 1500 ym.

Do kompletu brakuje Bibliotece trzech tylko jeszcze najstarszych książek francuskich: jedne drukowanej w Perpignan, a będącej własności biblioteki św. Genowefy w Paryżu, drugiej — drukowanej w Narbonne, a znajdującej się w bibliotece tego miasta i wreszcie słynnego brewjarza, drukowanego w mieście Uzès około 1500 r. przez Jana de Pre z Lugdunu, na zamówienie biskupa Mikołaja Maugras.

Dotychczas brewjarz ten, zazdrośnie strzeżony, znajdował się w rękach zapalnego bibliofila, p. Lanthelme w Paryżu. W tych dniach jednak bibliofil ten umarł i Biblioteka narodowa zdołała nabyć ów cenny druk od jego spadkobierców. (7)

NOWY WULKAN WE WŁOSZECH.

(§) Rzymski dziennik „Epoea” donosi z Potenzy: Przed kilku dniami otworzyły się na zboczach góry Toretta dwie szczeliny, z których buchają płomień i kłęby dymu wśród wrzotów podziemnych,

Mieszkańcy wsi pobliskich przerażeni tem tjawiskiem rozpierzchli się o okolicy. Władze zamierzają wysłać na miejsce komisję uczonych dla zbadania, czy chodzi tu o przejściowe zjawisko geologiczne, czy też o tworzenie się nowego wulkanu. (7)

PRZEMYSŁ I HANDEL.

Wagony dla G. Śląska.

(=) Na zwrócenie się śląskiej izby handlowej do ministerstwa kolei żelaznych przeznaczono pewną ilość wagonów do toborów górnośląskich dla potrzeb przemysłu.

Sprawa wywozu złota z Ameryki do Europy.

(=) W kołach amerykańskich panuje przekonanie, że Ameryka zezwoli na wywóz złota. Najprawdopodobniej przejdzie ono do tych państw, których waluty notowane są w Londynie ponad pari a w Nowym Jorku al pari, albo blisko pari.

W sprawie przesilenia ekonomicznego w Estonji.

(=) Poselstwo estońskie komunikuje: W prasie polskiej ukazały się niedawno wiadomości o rzekomem przesileniu gospodarczym w Estonji. Wobec tego poselstwo estońskie wyjaśnia co następuje;

Zadne przedsiębiorstwo swoich towarów poniżej kosztu nie sprzedaje, ani też ilość przetworzonych weksli bynajmniej nie wzrasta. Co się tyczy wiadomości o likwidacji szeregu przedsiębiorstw, to należy stwierdzić, że do liczby likwidujących się przedsiębiorstw handlowych należą wyłącznie przedsiębiorstwa powstałe w nienormalnych warunkach powojennych, które to przedsiębiorstwa w czasach normalnych nie mają racji bytu. Na normalne stosunki gospodarze w Estonji wskazuje przede wszystkim jej bilans handlowy, wykazujący za pierwsze półrocze 1922 r. całkowitą równowagę.

Umowa pomiędzy Niemcami a Kłajpedą.

(=) Pomiedzy Niemcami a Kłajpedą została zawarta umowa, regulująca wzajemne stosunki gospodarcze, a wymagająca jeszcze ratyfikacji, wchodząca jednak w siłę automatycznie od dn. 15. VIII r. b. drogą rozporządzeń administracyjnych w części, omawiającej wzajemną wymianę towarową.

Na mocy tej umowy zobowiązały się pozwolić na wywóz do Kłajpedy po cenach wewnętrznego rynku maszyn i narzędzi rolniczych, części do nich, przyrządów rybackich i przedmiotów codziennego użytku w granicach wewnętrznej potrzeby ludności Kłajpedy, przyjmując, jako miernik rok 1921.

Aby otrzymać od władz niemieckich pozwolenie na wywóz tych towarów, trzeba przedstawić odpowiednie poświadczenie kłajpedzkiej Izby handlowej; na maszyny zaś i instrumenta rolnicze i części do nich wymaga się na tym poświadczeniu zgody Izby rolnej czej. (5)

Handel zagraniczny Bułgarji.

(=) Bułgarja jest krajem rolniczym niemal zupełnie nie uprzemysłowionym. Sprawdzone są przede wszystkim wyroby przemysłowe, głównie wyroby włókniste, wyroby metalowe i maszyny, wszelkich rodzajów, materiały kolejowy, papier chemiczny, materiały budowlane, cukier wyroby ze szkła.

Wywóz obejmuje: zboża i mąkę wszelkich rodzajów, bydła, masło, sery, jaja, spirytus, orzechy, tytoń, olejek różany, węgiel drzewny, jedwabie, wreszcie skóry i tłuście.

Wysoko postawiona jest produkcja tytoniu, jak również fabrykacja olejków różanych. Przemysł włókienniczy ogranicza się do fabrykacji grubego sukna.

W przywozie do Bułgarji na pierwszym miejscu stoją Włochy, dalej kolejno Turcja, Anglja, Francja, Niemcy, Czechosłowacja, Jugosławja i Grecja.

Na pierwszym miejscu w wywozie z Bułgarji stoją również Włochy, dalej kolejno Niemcy, Holandia, Austria, Stany Zjednoczone, Belgja, Francja, Rosja, Egipt, Jugosławja.

Jak z powyższego wynika Bułgarja nie ma zupełnie nie prowadzi handlu ze swymi najbliższymi sąsiadami. Tłumaczy się to tem, że wszystkie te kraje, jak również Bułgarja, są przedewszystkiem krajami rolniczymi, przywożą więc i wywożą mniej więcej te same artykuły.

Koszta utrzymania w Niemczech.

(=) Wskaźnik kosztów utrzymania (wydatki na wyżywienie, opał, światło, mieszkanie i ubranie) obliczony przez statystyczny urząd państwowy, wzrósł w październiku do 22,066 wskaźnik dla września wynosił 13,319. Wzrost zatem wynosił 65,7 proc. Nie uwzględniając wydatków na ubranie (które dopiero od kilku miesięcy brano na uwagę przy obliczeniu) wskaźnik wynosi 19,504 co stanowi wzrost o 71,4 proc. w stosunku do odpowiedniej liczby wrześniowej stanowiącej 11,376. Wydatki odzieżowe przyznaczonej zwycze nie podrożały w tym stopniu jak wydatki na pozostałe potrzeby razem tę wie. Wskaźnik wydatków tylko odzieżowych zwiększył się o 48,7 proc. do 38 664. Wydatków zaś na wyżywienie 72,7 proc. do 26, 623. Oprócz tych przeciętnych miesięcznych wskaźników obliczono wskaźnik 25 października r. b. Według tego obliczenia dla końca miesiąca wskaźnik ogólnych kosztów utrzymania wynosi 24,803, co oznacza 247 krotny wzrost w porównaniu ze stanem przedwojennym. 9

Produkcja ropy naftowej.

-) Produkcja ropy w listopadzie w okręgu boryslawsko-tustanowickim wynosiła 3,455 cystern. Z powyższej ilości Boryslaw produkował 1380,4 cystern. Tustanowice 1434,4 cystern, Mraźnica zaś — 628 cyst., wd robnej produkcji — 17cyst. Ogólna ilość szybów w tem zagłębiu wynosiła w końcu listopada 511, z tego w Boryslawiu 212, w Tustanowicach 193, w Mraźnicy — 106.

Giełda łódzka. z dnia 29 b. m.

		w plac.	żadan.	tran
Dolary St. Zjedn.	czeki	17890	17900	17650
	gotówka	17900	17925	17090
Franki belgijskie	gotówka			=
	czeki	1190	1 200	=
Franki francuskie	gotówka	1285	1290	=
	czeki	1295	1505	1500
Franki szwajcarskie	gotówka			=
	czeki	5405	5430	=
Korony austriackie		0 25	0 26	=
Funty angielskie	gotówka	85000	85200	82250
	czeki	85500	85200	85000
Korony czeskie		555	560	
Marki niemieckie	gotówka	2,50	2,60	2,65
	czeki	2 45	2,50	2,47
Miljonówka			1700	
Bank Związku Spółek Zarobkowych				

Giełda warszawska

Dol. St. Zjed.	17950	Dol. Kanad.	17,925
Marki niem.	2,49	Funty	82250

Czeki i wpłaty.

Belgja	1196	Londyn	85150
Berlin	2,42	Nowy Jork	17850
Gdańsk	2,44	Paryż	1500
Praga	55750	Wiedeń	2800

Akcje.

Bank hand.	30,250	Ostrowiec	74500
" Dyskont	20000	Radzki	31000
" Kredyt	16000	Starachowice	37280
" Zjed. Z Pol.	7550	Zyrardów	1,200,000
Cukier	470000	Borkowski	9700
Orzewo	6025	Zegluga	3150
Lilpop	84000	Jablkowscy	8500
Cegielski	47000	Nafta	4,200

Teatr SCALA

Dyrekcja S. KUPERMAN.

Dziś 8.45 wiecz. sobota i niedziela
Ostatnie trzy przedstawienia teatru

VARIETE

20 atrakcji: Humor, Satyra, Śpiew

Bilety w kasie teatru od godz. 11 przed poł.

Głównie wystę w teatru M.iego w Warszawie
KAZIMIERZ JUNOSZA-STĘPOWSKI

wraz z całym zespołem (5319)

BANCO

komedja w 3 aktach, tłumaczenie Perzyńskiego.
Kiedy? W tych dniach! Bilety w kasie!

Na Nowy Rok!

Wielki wybór

Cygar, tytoniu i papierosów

oraz wszelkie towary, wchodzące w zakres branży tytoniowej
Hurt — POLECA — Detal

Stefan Lewandowski 5241b2

Sienkiewicza 48, róg Nawrot.

Dla handlujących najwyższy rabat.

Dla handlujących najwyższy rabat.

Ceny przystępne!

Ceny przystępne!

Na SYLWESTRA!

Wielki wybór **LAKIEREK** męskich najnowszymi fasonów.

J. Kowalczyk Cegielniana № 25.

Ceny przystępne!

(517d5)

Ceny przystępne.

Bębny (Blechrommein) do selfaktorów i drosli,

Gary i i sita do gremoli i szlakmaszyn
Rymenki do cwinrmaszyn, jak również: bańki do olejów,
smarowaczki, oliwiarki, polewaczki i t. p. Wykonywa no
we, reperuje stare, szybko i solidnie

FIRMA:

„Jan Maciński”

Łódź, ul Senatorska № 18

(Egzystuje od roku 1912)

Zakłady Dekarsko-Blacharskie i Asfaltowe, Oddział robót blacharskich.

Największy Magazyn w Łodzi Chrześcijański Jarmark Łódzki

44 Piotrkowska I-e piętro, tel. 613.

Polecamy obficie zaopatrzone w modne i sezo-
nowe towary wszystkie nasze działy.

Wełny. Kamgarny na garnitury, palta i suknie.
Podszewki. Białe towary bielizniane. Lniane o-
brusy i serwety. Ręczniki. Barchany. Flanele.
Chustki. Papy, Koldry. Trykotáže, Galanterje.
Obuwie. Gotowe ubrania. Palta damskie, mę-
skie i dziecinne. Własna pracownia krawiecka
— wykonywa zamówienia. —

UWAGA: P.P. Urzędnikom i Urzędniczkom jak
również szerszym sferom naszego społeczeństwa
sprzedajemy **na raty.** (5022D0)

15 wiośt od Pabjanic!

gospodarstwo 25 morgi ornej ziemi i 5 morg łąki z torfem i ok-
szyną z przechodzącą rzeczką, był nawet młyn zabudowaniami
gosp. Z powodu starości zamienie na dom w Łodzi lub blisko Ło-
dzi tylko w dobrym położeniu z lokalem na piekarnię lub na
sklep. Wiadomość u Jana Przeździeckiego, Szosa Pabjanicka
Nr. 44 m. 35. (5522K1)

Daję na raty

wszelką garderobę damską
męską, oraz sweatry goto-
we i na obstalunki

Pracownia A. BERGER. Łódź, Południowa 6 praw. of. 2697K

MASZYNY do PISANIA

ORZEŁ (nowe), MERCEDES, REMINGTON, i t. p. Taś-
śmy I-a, karka, reperacja. Nauka pisania na maszynach
ADOLF GOLDBERG, Andrzejka 1 1-sze
piętro

Lustra i meble

toalety, szafy, łóżka, stoły gabinetowe krzesła stołowe
kanapy, materace, sprężynowe, całkowite sypialnie dębo-
we, garnitury miękkich mebli — poleca na raty

„Jarmark Łódzki”

Piotrkowska № 44. I-e piętro Telefon 613. (5022g d)

Pracownia gorsetów

Anny Laferskiej

mieści się obecnie:

182 Piotrkowska 182

oficyna, parter II wejście. 5073s10

Dobrze zgrani pianista i skrzypek

przyjmują zamówienia na
wieczornice, wesele, zabawy
i t.p., na rządanie może być
orkiestra powiększona Hej-
nowski ul. Okrzei Nr. 27
(Kozioły) (5324K3)

Do sprzedania

dom drewniany 28 mieszkań,
sklepowe urządzenie, rolwaga
i 4 wozy. Szosa Pabjanicka 18
u kowala (5292K2)

48 mieszkań

całość ew. połowa domu muro-
wanego, wodociąg, zlew, elektry-
czność w centram, tanio sprze-
dam Wiadomość Wólczańska
216 od 7 do 9 w. Marciniak. 5283K5

Lodu

wszelkie ilości na wodach zak-
upię. Oferty z proponowaną
ceną pod „Lód” do Agencji og-
łoszeń W. Tracowskiego, Łódź
ul. Radwańska 6. 5506s

Buchalter

semodzienny z 10 letnią pr. kty-
ką handlowo-przemysłową po-
szukuje posady jak również prz-
stąpi do interesu jako wspólny
z kapitałem 5 milionów i prakc
Oferty pod „korespondent” 5283K5

Powozy, karetki, bryczki, Lan-
da, rolwagi, wozy towarowe. bryki

sprzedam

Kińskiego 28. 5297K6

Na raty!

4999s50

Wszelką garderobę męską i damską, obuwie, rozmaite towary
łokciowe, bieliznę i t. p.

UWAGA: Wykonuje wszelkie obstalunki podług najnowszych fasonów

„Ekonomia” Górny Rynek 56.

Oszczędza ten kto zaopatruje się **na zi-
mę** **zawczasu kupując na
raty lub za gotówkę** w firmie

„WYGODA” Piotrkowska 238

konfekcję damską, męską i dziecinną, manufakturę i obuwie, któ-
re posiada w wielkim wyborze

UWAGA: Wszelkie obstalunki wykonujemy we własnej pracowni
w przeciągu 4-ch dni

(Filji nie posiadamy)

(4762K1)

Potrzebujesz pracownika, robotnika
lub służącą wstap lub zatelefonuj do
Państwowego Urzędu Pośrednictwa
Pracy Al. Kościuszki 9, telefon 184.

UWAGA! Poszukują pracę żołnierze zdemobilizowani,
reemigranci z Niemiec i repatrianci. 5296:

OGŁOSZENIE.

Niniejszym podaje się do wiadomości, iż droga przetargu piśmiennego zostaną sprzedane niżej wyszczególnione przedmioty:

- a) **MASZYNY:** lokomobile, kocioł rurkowy, pól zometry, pompy, wentylatory, czerpaki, podnośniki parowe (windy), wyciągi trybowe, lewary korbowe, winda budowlana,
- b) **AKCESORJA WIERTNICZE:** wieże, przyrządy wiertnicze, rury wiertnicze 5 1/4 — 13 1/2, pompy do odwadniania, liny druciane.
- c) **RURY:** rury kotłowe, gazowe, łączniki do rur.
- d) **Żelazo handlowe,** belki żelazne wały stalowe
- e) **1000 mtr. bież. toru** kolejki polowej, tarcze obrotowe, wagonetki wywrotowe.
- f) **MATERJAŁY BUDOWLANE:** cegła zwyczajna, szamotowa, drzewo kantowe, deski, stemple kopalniane.
- g) **NARZĘDZIA:** ślusarskie, stolarskie i ciesielskie.
- h) **INWENTARZ GOSPODARCZY:** bronny, pługi etc.
- i) **SPRZEŻAJ:** konie, żrebacki, uprzęż, powozy, bryczki wozy, etc.
- k) **SAMOCHOODY CIĘŻAROWE.**
- l) **MEBLE i URZĄDZENIA BIUROWE.**
- m) **MATERACE,** poduszki, kołdry, bielizna pościel.
- n) **NACZYNIA KUCHENNE.**

Oferty piśmienne należy składać do dn. 3 stycznia 1923 r. pod adresem: Sosnowiec, Tow. Przemysłowo-Górnictwo „Saturn” Wydział Zakupów. Na kopercie winno być naznaczone „Oferta do przetargu d. 3 | 1 1923.”

Oglądać powyższe przedmioty można w Kujawskich Zakładach Włocławek (Łaba). Bliższych informacji udziela Zakłady Kujawskie oraz Wydział Zakupów T-wa Saturn. (5276)

Okazyjnie do sprzedania bardzo ładny kostjum maskaradowy

na szczupłą osobę. Piotrkowska 225, front, mieszkania 4, od godz. 5 — 7-ej. 5311b

Mieszkanie

2 pokoje z kuchnią ewent. 1 pokój z kuchnią poszukiwane zaraz, oferty do Rozwoju pod „L. S” (5317d3)

Buchaltera-bilansisty

rutynowanego ze znajomością języków do niezwłocznego wstąpienia poszukują

Wielkie Zakłady Przemysłowe

w Zagłębiu Dąbrowskiem

Oferty sub „Przemysł” nadsyłać do Biura

Ogłoszeń Hławskiego w Sosnowcu. 5275K3

Drobne ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:

AAA Kupuję meble, dywany, futra, garderobę maszyn do szycia płacę najwyższe ceny. Łaźnik Benedykta 28 m 15 parter 10340—11

AA Meble sypialne, stołowe szafy, łóżka, stoły, krzesła, otomany, kozetki, krzesła, wiedeńskie oraz inne sprzedaje Przechódziecki Piotrzkowska 108 6262—0

Sklep spożywczy sprzedam zaraz z powodu wyjazdu. Brzezińska 69 10619—1

MAKA pszenna 0000 sprzedam od 10 kg. wwyż Dom Handlowy Zenon Lubieński Sienkiewicza 40

Sklep spożywczy do sprzedania i motor 5 konny gazowy Dobra 8 sklep 10634—2

Szatę sprzedam okazynie wiadomość Rozwadowska 15 m 50 10608—1

Jest do sprzedania półroczna J charcica biała angielskiej rasy, wiadomość ul. Przedzalaniana 52 | 34 10643—1

KASZA tatarska Dom Handlowy Zenon Lubieński Sienkiewicza 40

CEBULA 41 mkp. funt Dom Handlowy Zenon Lubieński Sienkiewicza 40

Różne:

AA Obrączki ślubne pierścionki koleżki gwarancja za złoto zegary zegarki dąży wybór przyjmując wszelkie reperacje Brzezińska 10 Jan Placek 10345—8

A kuszerka Pipkowa przyjmuje panie miejscowe i przyjezdne. Piotrkowska 132—14 10587—10

Zamienię mieszkanie sklepowe z pokojem, na duże mieszkanie i pokój blisko Bałuckiego Rynku Spacerna 26 u stolarza 10602—1

Kupno — sprzedaż majątków ziemskich nieruchomości miejskich młynów, fabryk, interesów handlowych — szybko załatwia, biuro pośrednicze Tatarskiego Piotrkowska 90 telef. 840 10609—8

Pokój z kuchnią w Warszawie zamienię na Łódź Dworzec Kal. fryzjer. 10627—1

Zaginął pies rasy doberman z niklową obrozą odprowadzić Lipowa 36 m 11 10642—2

Potrzebne zdojne panie do pracowni sukien. Konstancyńska 35 m 2. 10644—2

Przybłąkał się pies rasy wilezkiej. Odebrać można za zwrotem kosztów na ul. 28 pułku Strz. Kan. Michał Pawlak. 10571—2

Początkujących przygotowuję skutecznie do wszelkich szkół oferty w administracji „Rozwój” pod „Doświadczony” 10636—1

Mamka z świeżym pokarmem poszukuje miejsca ul. Srebrzyńska 85 Gajdka. 10639—2

Potrzebni chłopcy do praktyki ślusarskiej. Wólczajska 91 Liwiński. 10632—1

Potrzebna inteligentna paniątka do sklepu piekarskiego od zaraz wiadomość Rokicińska 2c piekarnia. 10630—2

Kupię

zaraz dom z zabudowaniami ogrodem i ziemią od 6 do 30 morgów (kolonia podmiejska) przy Łodzi lub przy miastach w Województwie Łódzkim. Wiadomość Łódź, Skwerowa 6 dozorca uska ze. 5300s2

Dnia 26 b. m. zaginął pies-wilk sierść długa. Łaskawy znalazca zechce go zwrócić za nagrodą. Piotrkowska 301 Markowski. 10631—1

Przyjmę 4 aczni na stancję zapewniając opiekę macierzyńską i warunki przystępne. wiadomość ul. Radwańska 55 m 12 10662—2

Dwa miliony dam na procent Oferty pod „Pewność” 10663—3

Potrzebna służąca w starszym wieku do wszystkiego Wólczajska 137 m 36. 10655—2

Wezmę na mieszkanie dwóch mężczyzn przy rodzinie ul. Piotrkowska 250 50 10655—1

Gospodyni młoda energiczna znająca się na gospodarstwie miejskim i wiejskim poszukuje posady może być na wyjazd. Oferty do Rozwoju pod „S M” 10656—2

Osoba znająca się na gospodarstwie poszukuje miejsca do Rozwoju dla „S S” 10657—3

Paniątka z 3-ich klas wykształceniem z ładnym charakterem pisma przyjmie jakakolwiek posadę. Oferty proszę składać do Administracji „Rozwoju” pod „M T” 10656—2

Wypożyczę dwa miliony marek Rokicińska 94 I piętro 10648—2

Zdemobilizowany młody człowiek z 6-cio klas. wykształceniem poszukuje pracy biurowej. Łaskawe oferty do redakcji „Rozwoju” pod „Biuralista” 10649—3

Zagubione dokumenty.

Wolniański Józef zagubił pasport polski wydany z gminy Dąbrowa Rusiecka. 10595—

Lorek Marcin zagubił tymczasowe zaświadczenie demobilizacji wyd. przez 37 p.p. w Kutnie 10610—1

Dobkin Abram zagubił kartę rejestracyjną wyd. w Łodzi 10611—1

Lichtenstein Jakób zagubił kartę demobilizacji wydaną z 19p. art pol. w Wilnie i świadectwo konia wydane w Brzeziach 10616—1

Tajchner Karol zagubił tymczasowe zaświadczenie bezterminowego urlopu wydane we Lwowie przez 19 p.p. Odsieczki Lwowa 10620—1

Gajzler Emilja zagubiła pasport polski wyd. w Łodzi oraz dokumenty kolektwa wyd. z fabryki Braci Makower. 10622—1

Misztalowi Józefowi skrauziono kartę zwolnienia z wojska wydaną z Baonu Sanitarne go w iedlcach. 10637—2

Zaginął pasport polski wydany z gminy Rogóźno na nazwisko Edwarda Henryka Mazowita, zamieszkałego w Zgierz 0655—2

Kozalak Bolesław zagubił dowód osobisty wydany w Łodzi. 10655—3

1 i pół miliona

wypożyczę lub przystąpię do korzystnej spółki. Oferty do „Rozwoju” pod „Korzystny interes” (5315d2)

Okazja!

do sprzedania sklep kolonialno-spożywczy z towarami, meblami i meblami z powodu wyjazdu, wiadomość Andrzeja 10 u Tabschowicza. (5303K2)

Dr. J. Sołowiejczyk

Choroby skórne i weneryczne ul. Pańska № 4, róg Konstancyńskiej. Przyjmuje od 9 do 1 i od 3 do 4. 5421b10

Wyżła

psa silnej budowy niekrapianego w brązowe łaty kupię. Cena obojętna. Zgłoszenia Hotel Polski ul. 12-ej do 2-ej. (5316d3)

Na wypłatę

firanki, obrusy, ręczniki, płótna towary damskie i męskie **Markowicz i S-ka** Piotrkowska 37 w podwórzu 5004b

Płace

150% drożej kupuję brylanty, złoto, srebro zegarki, stare zęby, oraz różną biżuterję Konstancyńska 7 Milich. prawa oficyna I-sze piętro 3599k

Do Myśliwych

Kupujemy świeże skóry z dzikich zwierząt całego świata jak: Lisy Wilki, Kuny, Tchórze, Wie wórki, Sobole, Kangury i t. p. Kupujemy nie tylko te, które sami upolujecie, lecz jeżeli kupicie od innych myśliwych i przyńście do nas, możecie zarobić ładne pieniądze. Prześlij skórę na próbkę a damy Ci cenę. Kupujemy tylko świeże skóry **S. FIRTKO** 426 Penn Ave. Pittsburgh Fa United States of America 505KO

Bernatowicz Bonifacy zagubił tymczasowe zaświadczenie demobilizacyjne wydane przez P.K.U. w Łodzi. 10628—2

Nowalniński Paweł zagubił pasport polski wydany w Łodzi. 10647—3

Szprengiel Stanisława zagubił książkę jazdy wydany przez Dyr. Kol. Elektr. Łódzkiej w Łodzi 10659—1

Cena ogłoszeń przed tekstem i w tekście 450 mk., za tekstem 300 mk., zwyczajnie 120 mk., wśród drobnych 200 mk., ankiety 250 mk., komunikaty 300 mk. za wiersz nieparełowy lub 1000 znaków, 100 parę dwoj. Stronica przed tekstem dla ogłoszeń podzielona na 3 tany, z tekstem 5 tany. Artykuły bez oznaczenia wycenione są za wiersz. Relacje za bezpłatnie. Ogłoszenia przyjmujemy w „Rozwoju” można zamawiać w Zgierzu u p. Lacha, w Piotrkowie ul. Żelazna, w Łodzi ul. Ś. Józefa, w Łodzi ul. Ś. Józefa, w Łodzi ul. Ś. Józefa.